

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FOREIGN TRADE AND
ECONOMIC RELATIONS

Broj: 04-4-43-1529-8/16
Sarajevo, 23.01.2017. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
PRESTAVNIČKI DOM
KOMISIJA ZA VANJSKU TRGOVINU I CARINE

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

Organizacija na jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01/3	50-3	3-6	15

PRIM. JENIG 27-01-2017

Predmet: Prijedlog mjera i aktivnosti za naredni period kojima se otklanjaju eventualne barijere za postojeća i nova tržišta za proizvode iz BiH,
- dostavlja se

Veza: Vaš dopis broj: 01/-50-3-3-6/15 od 27.10.2015. godine

Komisija za vanjsku trgovinu i carine Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, na 6. sjednici održanoj 27.10.2015.godine razmatrala je Analizu vanjskotrgovinske razmjene BiH, za prvih šest mjeseci 2015. godine, koju je dostavila UINO BiH, te zadužila Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH da izradi Prijedlog mjera kojima se otklanjaju barijere za postojeća i nova tržišta za proizvode iz BiH.

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa izradilo je Prijedlog mjera kojima se otklanjaju barijere za postojeća i nova tržišta za proizvode iz BiH, te iste dostavili 07.12.2016.godine Vijeću ministara na razmatranje.

U skladu s tim, obavještavamo vas da je Vijeće ministara BiH na 87. sjednici održanoj 29.12.2016.godine razmatrilo Prijedlog mjera, te zadužilo naše ministarstvo da vam dostavimo predmetni Prijedlog mjera i aktivnosti na dalje postupanje.

S poštovanjem,

Prilog:

- Prijedlog mjera i aktivnosti za naredni period kojima se otklanjaju eventualne barijere za postojeća i nova tržišta za proizvode iz BiH
- Zaključak Vijeća ministara BiH

Broj: 05-07-1-3760-24/16
Sarajevo, 9.1.2017. godine

PRIMLJENO: 19-01-2017

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
04/	A3-1529	-	7/16

OM
a-2
a-3

MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA 34/20.01.2017.
- n/r tajnika Ministarstva -

PREDMET: Obavijest o zaključku Vijeća ministara BiH

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 87. sjednici održanoj 29.12.2016. godine, razmotrilo je Prijedlog mjera i aktivnosti kojima se otklanjaju eventualne barijere za postojeća i nova tržišta za proizvode iz Bosne i Hercegovine, te zadužilo Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa da navedeni prijedlog mjera i aktivnosti dostavi Komisiji za vanjsku trgovinu i carine Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

O zaključku vas informiramo radi njegove provedbe.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

**BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE I
EKONOMSKIH ODNOSA**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ
ТРГОВИНЕ И
ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FOREIGN TRADE AND
ECONOMIC RELATIONS**

**Sektor za međunarodne trgovinske odnose
Odsjek za statistiku i analizu vanjske trgovine**

**Prijedlog mjera i aktivnosti kojima se otklanjaju eventualne barijere za postojeća i nova
tržišta za proizvode iz BiH**

Sarajevo, decembar 2016. godine

SADRŽAJ

UVOD	3
1. KRATKI PREGLED ROBNE RAZMJENE BOSNE I HERCEGOVINE OD 2007. DO 2015. GODINE.....	5
2. PRIJEDLOG MJERA I AKTIVNOSTI KOJIMA SE OTKLANJAJU EVENTUALNE BARIJERE ZA POSTOJEĆA I NOVA TRŽIŠTA ZA PROIZVODE IZ BIH	9
3. MJERE I AKTIVNOSTI ČIJA JE REALIZACIJA U TOKU	17

UVOD

Veliki problem ekonomije Bosne i Hercegovine je visok trgovinski deficit. To je jedan od razloga sporog ekonomskog razvoja zemlje baziran na rastu vanjskotrgovinske razmjene. Uticaj vanjske trgovine na rast GDP-a nije samo kroz njen rast, nego i kroz promjenu strukture, posebno kod izvoza, u smislu povećanja učešća roba sa višim stepenom obrade. To je moguće ostvariti proširivanjem i produbljivanjem saradnje sa zemljama EU i sa ostalim zemljama iz regije.

Problem trgovinskog deficita i uklanjanje eventualnih barijera na postojećim tržištima zahtjeva sveobuhvatni pristup. Prije svega nužno je nastaviti sa dosljednim provođenjem privrednih i političkih reformi i usklađivanjem BH propisa sa propisima EU, stalno jačajući institucionalni okvir BiH, kako bi se otklonile prepreke koje stoje na putu ka evropskim integracijama, odnosno kako bi se omogućio lakši pristup naših roba tržištu Evropske unije, CEFTA-e, kao i na ostalim tržištima.

Komisija za vanjsku trgovinu i carine Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH je na 6. sjednici održanoj 27.10.2015. godine, razmatrala Analizu vanjskotrgovinske razmjene BiH, za prvih šest mjeseci 2015. godine koju je dostavila UINO BiH, te s tim u vezi donijela je zaključak da Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH dostavi prijedlog mjera i aktivnosti za naredni period kojim se otklanjaju eventualne barijere za postojeća i nova tržišta za proizvode iz BiH, sa težištem na zemlje sa kojima imamo deficit vanjskotrgovinske razmjene.

U ovom dokumentu prezentirani su podaci o robnoj razmjeni Bosne i Hercegovine od 2007. do 2015. godine, te su posebno izdvojeni najznačajniji vanjskotrgovinski partneri Bosne i Hercegovine i najznačajnije robe koje je BiH izvozila i uvozila.

Poseban akcenat stavljen je na prijedlog mjera i aktivnosti za naredni period kojima se otklanjaju eventualne barijere za postojeća i nova tržišta za proizvode iz BiH.

Realizacijom navedenih mjera omogućila bi se veća i kvalitetnija proizvodnja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda prema EU standardima i praksama radi omogućavanja izvoza takvih proizvoda na tržište EU i na ostala tržišta, supstitucija uvoza tih proizvoda, odnosno veće učešće takvih domaćih proizvoda na tržištu BiH. To bi dovelo do povećanja izvoza, smanjenja trgovinskog deficita, kao i sigurnijeg snadbijevanja hranom iz domaćih izvora i zaštite potrošača.

Također, usklađivanje industrijskih politika u BiH sa EU principima i kretanjima u regionu su od značaja za ispunjavanje uslova iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Unapređenje sistema infrastrukture kvaliteta će se ogledati u povećanju sigurnosti proizvoda na tržištu BiH, kao i ispunjavanju preduslova za olakšani izvoz proizvoda iz BiH u EU, zemlje potpisnice

CEFTA sporazuma, i na ostala tržišta. Time bi se, između ostalog, stvorili preduslovi za povećanje direktnih stranih investicija i domaćih investicija, bez kojih je nezamisliv razvoj ekonomije u BiH.

Napominjemo da su se u izradi prijedloga mjera i aktivnosti uzele u obzir trenutne i buduće obaveze BiH prema EU (SSP), CEFTA, i WTO, kao i potrebe ekonomskog razvoja BiH.

1. KRATKI PREGLED ROBNE RAZMJENE BOSNE I HERCEGOVINE OD 2007. DO 2015. GODINE

Godina	IZVOZ (mil. KM)	↑/↓	UVOZ (mil. KM)	↑/↓	DEFICIT (mil. KM)	↑/↓	OBIM (mil. KM)	↑/↓	Pokrivenost	↑/↓
2007	5.937	–	13.898	–	-7.962	–	19.835	–	42,71%	–
2008	6.712	13,06%	16.293	17,23%	-9.581	20,34%	23.004	15,98%	41,19%	-1,52%
2009	5.531	-17,59%	12.355	-24,17%	-6.824	-28,77%	17.886	-22,25%	44,77%	3,57%
2010	7.096	28,28%	13.616	10,21%	-6.521	-4,44%	20.712	15,80%	52,11%	7,34%
2011	8.222	15,88%	15.525	14,02%	-7.303	12,00%	23.748	14,66%	52,96%	0,85%
2012	7.858	-4,42%	15.253	-1,75%	-7.395	1,25%	23.111	-2,68%	51,52%	-1,44%
2013	8.380	6,64%	15.170	-0,54%	-6.790	-8,18%	23.551	1,90%	55,24%	3,72%
2014	8.682	3,59%	16.199	6,78%	-7.518	10,72%	24.881	5,65%	53,59%	-1,65%
2015	8.987	3,52%	15.852	-2,15%	-6.864	-8,69%	24.839	-0,17%	56,70%	3,10%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U posmatranom periodu, izvoz ima trend rasta od 2009. godine. U 2009. u odnosu na 2008. godinu zabilježen je najveći pad izvoza (17,59%), uvoza (24,17%), deficita (28,77%), te ukupne robne razmjene (22,25%). Najveća pokrivenost uvoza izvozom zabilježena je u 2015. godini, i u istoj godini zabilježen je i najveća vrijednost izvoza. Najveći uvoz i najveći vanjskotrgovinski deficit zabilježeni su u 2008. godini.

U 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu zabilježen je rast izvoza (3,52%), te pad uvoza (2,15%), što je dovelo do pada deficita (8,69%) i rasta pokrivenosti od 3,10%.

BiH izvoz po zemljama - najznačajnim partnerima (mil. KM)

ZEMLJA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Njemačka	762	913	814	1.086	1.216	1.210	1.311	1.317	1.413
Italija	779	843	702	862	964	939	1.003	1.195	1.215
Hrvatska	1.090	1.157	944	1.071	1.204	1.165	1.195	955	925
Srbija	696	942	741	895	1.002	710	767	801	771
Slovenija	645	615	463	612	707	653	687	698	749
Austrija	370	415	325	471	619	655	688	756	743
Turska	25	21	52	82	150	183	175	234	355
Crna Gora	156	231	230	310	300	249	271	294	263
Ostale zemlje	1.413	1.574	1.259	1.708	2.060	2.094	2.285	2.431	2.554
UKUPNO	5.937	6.712	5.531	7.096	8.222	7.858	8.380	8.682	8.987

Izvor: Agencija za statistiku BiH

U periodu od 2007. do 2015. godine Bosna i Hercegovina je najviše izvozila u Njemačku, Italiju, Hrvatsku, Srbiju, Sloveniju, Austriju, Tursku, te Crnu Goru.

Bosna i Hercegovina je do 2010. godine najviše izvozila u Hrvatsku, dok od 2010. godine to mjesto zauzima Njemačka. U posmatranom periodu, od najznačajnijih zemalja u koje je BiH izvozila, izvoz u Njemačku, Italiju, Sloveniju, te Tursku ima trend rasta.

Njemačka, Italija, Hrvatska i Srbija zajedno učestvuju oko 50% u ukupnom bh izvozu u posmatranom periodu.

Proizvodi koji su se najviše izvozili u periodu od 2007. do 2015. godine su: sjedala, aluminij u sirovim oblicima, obrađeno drvo debljine veće od 6 mm, obuća, električna energija, ostali namještaj, dijelovi i pribor motornih vozila, šipke od željeza ili nelegiranog čelika, te izolirana žica, kablovi i ostali električni vodiči.

Kada se posmatra posebno 2015. godina, proizvodi koji su imali najveći doprinos na rast izvoza (3,52%) su: goveđe meso, svježe ili rashlađeno (TB 0201) od 0,69 p.p.¹, zatim izolirana žica, kablovi i ostali električni vodiči (TB 8544) od 0,58 p.p., te bombe, granate, torpeda, mine, rakete i slična vojna municija (TB 9306) od 0,49 p.p. U posmatranoj godini naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) su imala najveći negativan doprinos na rast ukupnog izvoza.

BiH uvoz po zemljama - najznačajnim partnerima (mil. KM)

ZEMLJA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Njemačka	1.743	1.915	1.396	1.425	1.648	1.726	1.735	1.870	1.914
Italija	1.256	1.521	1.243	1.210	1.382	1.429	1.482	1.654	1.758
Srbija	1.303	1.726	1.283	1.429	1.466	1.432	1.486	1.630	1.728
Hrvatska	2.449	2.780	1.855	2.059	2.227	2.203	1.956	1.852	1.673
Kina	598	749	557	656	775	816	914	1.360	1.092
Rusija	278	344	866	1.189	1.635	1.494	1.506	1.292	910
Slovenija	885	963	759	809	829	803	754	763	774
Turska	806	863	367	379	450	450	493	582	645
Austrija	536	606	455	489	492	504	519	532	561
Ostale zemlje	4.045	4.826	3.574	3.971	4.623	4.397	4.324	4.665	4.797
UKUPNO	13.898	16.293	12.355	13.616	15.525	15.253	15.170	16.199	15.852

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Bosna i Hercegovina je do 2014. godine najviše uvozila iz Hrvatske, a od 2014. godine iz Njemačke. Pored Hrvatske i Njemačke, zemlje koje imaju značajno učešće u ukupnom bh uvozu su Italija i Srbija.

¹ Procentni poen

Njemačka, Hrvatska, Italija i Srbija zajedno učestvuju oko 45% u ukupnom bh uvozu u posmatranom periodu.

U posmatranom periodu uvoz iz Njemačke, Italije, Srbije, Austrije i Turske ima trend rasta, dok uvoz iz Rusije je imao trend rasta do 2011. godine, a nakon toga uvoz iz Rusije pada.

Proizvodi koji su se najviše uvozili u periodu od 2007. do 2015. godine su: naftna ulja, sirova nafta, osobni automobili, pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe, kameni ugulj, naftni plin, telefonski aparati, goveđe kože, dijelove i pribor motonih vozila, te dijelovi obuće.

Ukoliko se posmatra 2015. godina, proizvodi koji su imali najveći doprinos na pad uvoza (2,15%), su: sirova nafta (TB 2709) od 2,47 p.p., naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) od 0,88 p.p., zatim pomoćni uređaji za kotlove iz tarifnog broja 8402 i 8403 (TB 8404) od 0,37 p.p, te lijevci, osim proizvoda iz TB 3002, 3005 i 3006 (TB 3004) od 0,32 p.p.

BiH deficit po zemljama - najznačajnim partnerima (mil. KM)

ZEMLJA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kina	-597	-746	-553	-648	-767	-808	-904	-1.346	-1.063
Srbija	-607	-784	-542	-535	-464	-722	-719	-829	-958
Rusija	-270	-329	-840	-1.151	-1.582	-1.438	-1.449	-1.213	-812
Hrvatska	-1.359	-1.623	-911	-988	-1.022	-1.038	-762	-897	-748
Italija	-477	-678	-541	-348	-418	-490	-479	-458	-543
Njemačka	-981	-1.001	-582	-339	-432	-516	-424	-552	-501
SAD	-147	-380	-303	-467	-608	-360	-350	-434	-376
Poljska	-100	-146	-198	-170	-201	-319	-301	-331	-367
Turska	-781	-843	-315	-297	-300	-267	-319	-348	-290
Mađarska	-260	-516	-310	-291	-213	-298	-303	-247	-223
Ostale zemlje	-2.382	-2.535	-1.731	-1.286	-1.297	-1.141	-781	-866	-983
UKUPNO	-7.962	-9.581	-6.824	-6.521	-7.303	-7.395	-6.790	-7.518	-6.864

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Bosna i Hercegovina je sa Hrvatskom do 2009. godine imala najveći deficit.

Od 2009. do 2013. godine najveći deficit bio je zabilježen sa Rusijom, te je deficit sa Rusijom imao trend rasta do 2011. godine, a nakon toga pada.

Deficit sa Kinom ima trend rasta od 2009. godine, a od 2014. godine Bosna i Hercegovina najveći deficit ima sa Kinom.

BiH u robnoj razmjeni sa Srbijom je zabilježila deficit, koji je do 2011. godine imao trend pada, a od 2011. godine ima trend rasta.

Proizvodi koji su zabilježili najveći deficit u periodu od 2007. do 2015. godine su: naftna ulja, sirova nafta, osobni automobili, kameni uglja, pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe, naftni plin, telefonski aparati, goveđe kože, te pivo dobiveno od slada.

Posmatrajući 2015. godinu u odnosu na prethodnu godinu, zabilježen je pad deficita (8,69%), a proizvodi koji su imali najveći doprinos na pad deficita su: sirova nafta (TB 2709) od 5,33 p.p., zatim izolirana žica, kablovi i ostali električni vodiči (TB 8544) od 0,83 p.p., te pomoćni uređaji za kotlove iz tarifnog broja 8402 i 8403 (TB 8404) od 0,80 p.p.

2. PRIJEDLOG MJERA I AKTIVNOSTI KOJIMA SE OTKLANJAJU EVENTUALNE BARIJERE ZA POSTOJEĆA I NOVA TRŽIŠTA ZA PROIZVODE IZ BIH

2.1. Usvajanje sistema kontrole rizika na uvoz robe u BiH posebno za sljedeće proizvode: meso i jestivi klaonički proizvodi, mlijeko i mliječni proizvodi, voće i povrće.

EFEKTI UVOĐENJA MJERE: sprovođenjem ove mjere omogućit će se uvoz proizvoda koji ispunjavaju sigurnosne standarde i standarde kvaliteta prema važećim i budućim harmonizovanim propisima, kao i efikasnija naplata carina kojim će se puniti budžet institucija BiH. Također, ova mjera će omogućiti veću usklađenost propisa Bosne i Hercegovine sa odredbama iz CEFTA-e a vezano za sporazum o olakšavanju trgovine (koji je trenutno u fazi pregovora). Ovom mjerom, kao i budućom ratifikacijom Kyoto Konvencije osigurat će se osnova za modernije i efikasnije carinske procedure.

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA DONOŠENJE MJERE: Vijeće ministara BiH

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA SPROVOĐENJE MJERE: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ured za veterinarstvo BiH, Uprava za indirektno oporezivanje, entitetski inspektorati i Odjel za inspeksijske poslove Vlade Brčko Distrikta.

OKVIRNI ROK ZA IZVRŠENJE MJERE: do kraja 2017.godine

PRIJEDLOG (OBRAZLOŽENJE) KAKO SE MJERA MOŽE PROVESTI: kroz formiranje radne grupe sa predstavnicima nadležnih institucija koja bi izradila akcioni plan sistema kontrole rizika. Putem Delegacije Evropske Komisije u BiH dodatno osigurati tehničku pomoć.

ZAKONI I PROPISI KOJI SE ODNOSE NA PREDLOŽENE MJERE: postojeći zakoni: Zakon o veterinarstvu, Zakon o hrani i entitetski zakoni o Inspeksijskim poslovima, dokument o integralnom upravljanju granicom i dr..

CILJANOST UVOĐENJA MJERE: zaštita potrošača.

2.2. Donošenje zakona i drugih propisa u oblasti poljoprivrede, veterinarstva i hrane u skladu sa EU zahtjevima

- Usvajanje Zakona o veterinarstvu, Zakona o hrani i izmjene Zakona o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju
- Usvajanje Zakona o vinu
- Usvajanje Zakona o organskoj proizvodnji

EFEKTI UVOĐENJA MJERE: Donošenjem ovih zakona stvorila bi se povoljnija osnova za veće domaće i strane investicije u sektoru poljoprivrede i prehrambenom sektoru, a posebno prema izvozno orijentisanim oblastima: proizvodnja mlijeka i mliječnih proizvoda, vina, voća i povrća organskog porijekla, kao i stvaranje pretpostavki za razvoj izvoza mesa peradi i jaja na tržište EU.

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA DONOŠENJE MJERE: Vijeće ministara BiH i Parlamentarna skupština BiH

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA SPROVOĐENJE MJERE: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ured za Veterinarstvo, Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja, Agencija za sigurnost hrane BiH, entitetska ministarstva poljoprivrede, zdravstva, inspektorati i Odjel za poljoprivredu Vlade Brčko Distrikt sa Odjelom za inspeksijske poslove.

OKVIRNI ROK ZA IZVRŠENJE MJERE: do kraja 2017.godine

PRIJEDLOG (OBRAZLOŽENJE) KAKO SE MJERA MOŽE PROVESTI: kroz postojeću radnu grupu, dodatno uključiti i Delegaciju Evropske Komisije u BiH putem tehničke pomoći.

ZAKONI I PROPISI KOJI SE ODNOSE NA PREDLOŽENE MJERE: postojeći zakoni: Zakon o veterinarstvu, Zakon o hrani i Zakon o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju.

CILJANOST UVOĐENJA MJERE: Prema izvozu na EU i druga tržišta.

2.3. Promocija BH proizvoda kroz brendiranje i harmonizaciju legislative (i izrada novih propisa) u saradnji sa Institutom za intelektualno vlasništvo, Agencijom za sigurnost hrane, Direkcijom za evropske integracije i entitetskim nadležnim institucijama koji se odnose na zaštitu izvornosti, geografskog porijekla i tradicionalnog ugleda proizvoda u prehrambenoj industriji

EFEKTI UVOĐENJA MJERE: Donošenje ovih propisa ohrabrilo bi domaće proizvođače za veću i kvalitetniju proizvodnju u sektoru poljoprivrede i prehrambenom sektoru, proizvoda koji mogu ponijeti oznaku originalnosti i izvornosti, te tradicionalnog ugleda i geografskog porijekla.

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA DONOŠENJE MJERE: Vijeće ministara BiH i Parlamentarna skupština BiH

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA SPROVOĐENJE MJERE: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Agencija za sigurnost hrane BiH, Direkcija za evropske integracije, entitetska ministarstva poljoprivrede, i Odjel za poljoprivredu Vlade Brčko Distrikt

OKVIRNI ROK ZA IZVRŠENJE MJERE: do kraja 2017.godine

PRIJEDLOG (OBRAZLOŽENJE) KAKO SE MJERA MOŽE PROVESTI: kroz formiranje radne grupe, dodatno uključiti i Delegaciju Evropske Komisije u BiH putem tehničke pomoći.

ZAKONI I PROPISI KOJI SE ODNOSE NA PREDLOŽENE MJERE: Zakoni i drugi propisi BiH iz oblasti intelektualnog vlasništva i Zakon o hrani.

CILJANOST UVOĐENJA MJERE: Prema izvozu na EU tržište ali i druga zahtjevna tržišta.

2.4. Izrada strateških dokumenata u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja

OBRAZLOŽENJE: Bosna i Hercegovina je kao zemlja potencijalni kandidat u mogućnosti da koristi fondove iz EU Instrumenta predpristupne pomoći (IPA). Za to je potrebno postojanje sveobuhvatnih strateških dokumenata za BiH, kao što je Strategija ruralnog razvoja za BiH. Korištenje dostupnih fondova EU doprinosi povećanju konkurentnosti poljoprivrednog sektora a time i većoj mogućnosti za njihov plasman na tržište EU i druga tržišta.

Obzirom da BiH do sada nije postigla napredak u pogledu izrade navedenog dokumenta suspendirana je mogućnost za korištenje sredstava iz IPA 2014-2020, čimi je direktno ugoržen poljoprivredni sektor i ruralna područja u BiH. Za to vrijeme zemlje iz okruženja razvijaju svoj poljoprivredni sektor kroz veća ulaganja iz budžeta država kao i kroz korištenje fondova EU o čemu svjedoče brojni skupovi na kojima se razmjenjuju iskustva sa stručnjacima i korisnicima EU sredstava.

Također, ukoliko se ne krene sa konkretnim aktivnostima na izradi Strategije ruralnog razvoja za BiH, postoji opasnost da sektor poljoprivrede ne bude predmet revizije Indikativnog strateškog dokumenta za BiH što bi za posljedicu imalo potpuno isključenje ovog sektora iz podrške EU IPA 2014-202 što bi imalo katastrofalne posljedice za poljoprivredni sektor u cijeloj zemlji.

EFEKTI UVOĐENJA MJERE: povećana ulaganja u poljoprivredni sektor kroz korištenje različitih EU fondova i projekata i njegova modernizacija u skladu sa EU standardima;

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA DONOŠENJE MJERE: Vijeće ministara BiH (Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH), nadležne institucije entiteta i Brčko Distrikta.

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA SPROVOĐENJE MJERE: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, nadležne institucije entiteta i Brčko Distrikta.

OKVIRNI ROK ZA IZVRŠENJE MJERE: potrebno je otpočeti aktivnosti na realizaciji ove mjere što prije.

ZAKONI I PROPISI KOJI SE ODOSE NA PREDLOŽENE MJERE: Treba predvidjeti budžete za izradu operativnih programa/akcionih planova kao i za realizaciju aktivnosti predloženih istim.

CILJANOST UVOĐENJA MJERE:

Strateško definiranje ciljeva i prioriteta razvoja sektora poljoprivrede, čime se otvara mogućnost korištenja EU fondova, harmonizacija standarda u skladu sa međunarodnim zahtjevima te povećanje konkurentnosti bh. poljoprivrednih proizvoda.

2.5. Izrada Nacrta Strategije razvoja Infrastrukture kvaliteta u BiH

OBRAZLOŽENJE: Potrebno je unaprijediti funkcionisanje jedinstvenog ekonomskog prostora u BiH po EU principima, a što je u više navrata istaknuto od strane Evropske komisije. Sistem infrastrukture kvaliteta u užem smislu čine slijedeće oblasti: standardizacija, tehnički propisi, mjeriteljstvo, akreditacija, ocjenjivanje usklađenosti i nadzor nad tržištem. Posljedice unapređenja sistema infrastrukture kvaliteta će se ogledati u povećanju sigurnosti proizvoda na tržištu BiH, kao i ispunjavanju preduslova za olakšani izvoz proizvoda iz BiH u EU, zemlje potpisnice CEFTA sporazuma, i na ostala tržišta.

EFEKTI UVOĐENJA MJERE: Određivanje strateškog okvira za razvoj sistema infrastrukture kvaliteta u BiH po EU principima, a koji je trenutno u dobroj mjeri zapušten, kompliciran i ne efikasan. Efekti donošenja strategije su: unapređenje sistema infrastrukture kvaliteta, strateški pravci razvoja sistema, veća kontrola proizvoda na tržištu BiH, zaštita potrošača, olakšanje izvoza bh proizvoda na strana tržišta, veća konkurentnost proizvoda, pristup EU IPA II programu pomoći koji je trenutno za kompletnu ovu oblast onemogućen iz razloga ne postojanja ove strategije.

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA DONOŠENJE MJERE: Vijeće ministara BiH (uz eventualno razmatranje od strane Parlamentarne skupštine BiH).

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA SPROVOĐENJE MJERE: Vijeće ministara BiH, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Institut za standardizaciju BiH, Institut za akreditiranje BiH, Institut za mjeriteljstvo BiH, Agencija za nadzor nad tržištem BiH, Federalna uprava za inspekcijske poslove i Republička Uprava za inspekcijske poslove Inspektorat Republike Srpske, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije i Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva Republike Srpske i Odjel za privredni razvoj Brčko Distrikta BiH.

OKVIRNI ROK ZA IZVRŠENJE MJERE: kraj 2017

ZAKONI I PROPISI KOJI SE ODNOSE NA PREDLOŽENE MJERE: Ovom mjerom se ne cilja izmjena ili donošenje novog zakona, već određivanje strateškog okvira u cilju unapređenja kompletnog sistema infrastrukture kvaliteta.

2.6. Zaključivanje sporazuma o međusobnom prihvatanju dokumenata i znakova usklađenosti između BiH i EU (ACAA sporazum)

OBRAZLOŽENJE: Potpisivanje jednog ovakvog sporazuma omogućava nesmetan plasman tehničkih industrijskih proizvoda iz BiH na EU tržištu. Međutim, ovom sporazumu prethodne velike pripreme koje BiH mora provesti (npr. odabir grupe proizvoda od strateškog značaja za BiH i pregovaranje sa EU stranom o prihvatanju baš te grupe proizvoda, dorada i unapređenje tehničkih propisa i horizontalne legislative iz oblasti akreditacije, mjeriteljstva i nadzora nad tržištem).

EFEKTI UVOĐENJA MJERE: Nesmetan izvoz određene grupe proizvoda iz BiH na tržište EU.

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA DONOŠENJE MJERE: Vijeće ministara BiH

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA SPROVOĐENJE MJERE: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, ostale Institucije infrastrukture kvaliteta u BiH, Vanjskotrgovinska komora BiH, Institut za standardizaciju BiH, Institut za akreditiranje BiH, Institut za mjeriteljstvo BiH, Agencija za nadzor nad tržištem BiH i entitetske inspekcije, entitetska ministarstva industrije, Odjel za privredni razvoj Brčko Distrikta BiH.

OKVIRNI ROK ZA IZVRŠENJE MJERE: 2 godine

PRIJEDLOG (OBRAZLOŽENJE) KAKO SE MJERA MOŽE PROVESTI: Određivanje grupe tehničkih industrijskih proizvoda od posebnog značaja za privredu u BiH za koju će se pregovarati sa Evropskom komisijom za zaključenje ACAA sporazuma. Donošenje odluke od Vijeća ministara BiH za pokretanje aktivnosti i usklađivanje propisa u BiH sa pravnom stečevinom EU. Formiranje i pomoć tijelima za ocjenjivanje usklađenosti da odgovore na stroge zahtjeve. Pokretanje aktivnosti svake institucije iz sistema infrastrukture kvaliteta u cilju zaključenja sporazuma.

ZAKONI I PROPISI KOJI SE ODNOSE NA PREDLOŽENE MJERE: Propisi iz svih oblasti infrastrukture kvaliteta u BiH trebaju biti usklađeni sa pravnom stečevinom EU za ciljanu grupu proizvoda.

CILJANOST UVOĐENJA MJERE: Plasman proizvoda iz BiH na tržište EU bez ikakvih ograničenja. Dokazivanje spremnosti BiH da bude dio slobodnog tržišta EU.

2.7. Preuzimanje tehničkih propisa, direktiva i uredbi EU u pravni sistem u BiH u oblasti tehničkih industrijskih proizvoda

OBRAZLOŽENJE: Ovo je krucijalna aktivnost od koje zavisi buduća proizvodnja BiH proizvođača u smislu da u BiH važe isti zahtjevi za proizvode kao što su u EU i regionu. Trenutno, situacija je drugačija što dovodi do povećanja troškova proizvodnje i plasmana. U suprotnom, ne samo da će doći do smanjenja izvoza na EU tržište, već će se dodatno otežati situacija kod izvoza na tržište CEFTA zemalja.

EFEKTI UVOĐENJA MJERE: Proizvodnja i kontrola proizvoda u BiH na osnovu zahtjeva koji važe istovremeno i u EU. Manji troškovi proizvodnje proizvoda u BiH, veća sigurnost proizvoda, itd.

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA DONOŠENJE MJERE: Vijeće ministara BiH, Komitet za tehničke propise BiH, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH.

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA SPROVOĐENJE MJERE: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Institut za standardizaciju BiH, Institut za akreditiranje BiH, Institut za mjeriteljstvo BiH, Agencija za nadzor nad tržištem BiH i entitetske inspekcije, entitetska ministarstva, institucije Brčko Distrikta BiH.

OKVIRNI ROK ZA IZVRŠENJE MJERE: Kontinuirano! Svakodnevno se donose novi i inoviraju postojeći tehnički propisi u EU.

PRIJEDLOG (OBRAZLOŽENJE) KAKO SE MJERA MOŽE PROVESTI: Aktiviranje rada Komiteta za tehničke propise BiH ili donošenje odluka od strane Vijeća ministara BiH.

ZAKONI I PROPISI KOJI SE ODOSE NA PREDLOŽENE MJERE: 5 EU uredbi i direktiva horizontalnog karaktera koji se trebaju transponirati u pravni sistem u BiH, zatim, 30 EU direktiva tzv. Novog pristupa koje se takođe trebaju transponirati u pravni sistem u BiH, te oko 2000 direktiva tzv. Starog pristupa koje se trebaju transponovati u BiH.

CILJANOST UVOĐENJA MJERE: Olakšanje izvoza proizvoda iz BiH; zaštita domaćih proizvođača i veća konkurentnost bosanskohercegovačke privrede, harmonizacija BiH propisa sa propisima u EU.

2.8. Razvijanja sistema ocjenjivanja usklađenosti zasnovanog na EU Novom paketu mjera iz 2008. godine.

OBRAZLOŽENJE: Potrebno je donijeti efikasnu legislativu i imenovati tijela za ocjenjivanje od strane Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH što predstavlja ispunjenje osnovnih preduslova za olakšanje i smanjenje troškova izvoza proizvoda iz BiH. Također je potrebno zaključiti tzv. ACAA sporazuma sa EU. Napominjemo, da je u budućnosti planirano potpisivanje sličnog sporazuma u okviru CEFTA struktura.

EFEKTI UVOĐENJA MJERE: Veća sigurnost proizvoda na BiH tržištu i olakšanje izvoza. Stvaranje preduslova za potpisivanje tzv. ACAA sporazuma sa Evropskom komisijom. Spremnost tijela za ocjenjivanje usklađenosti u BiH da ispituju sigurnost i kvalitet proizvoda po EU principima.

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA DONOŠENJE MJERE: Vijeće ministara BiH Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH.

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA SPROVOĐENJE MJERE: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH.

OKVIRNI ROK ZA IZVRŠENJE MJERE: 2 godine

PRIJEDLOG (OBRAZLOŽENJE) KAKO SE MJERA MOŽE PROVESTI: Donošenje Odluke o uslovima i načinu imenovanja tijela za ocjenjivanje usklađenosti u BiH (na osnovu Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usklađenosti „Službeni glasnik BiH“, 45/04), uz usklađivanje sa Novim paketom mjera iz 2008. godine i Odlukom 768/2008.

ZAKONI I PROPISI KOJI SE ODNOSU NA PREDLOŽENE MJERE: Osnov za donošenje predložene odluke je Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usklađenosti („Službeni glasnik BiH“, 45/04).

CILJANOST UVOĐENJA MJERE: Pобољшanje kontrole sigurnosti i kvaliteta proizvoda na tržištu BiH. Omogućavanje korištenja usluga tijela za ocjenjivanje usklađenosti iz BiH u svrhu ispitivanja proizvoda koji se izvoze na EU i CEFTA tržište te prihvatanje njihovih rezultata od strane drugih zemalja. Olakšan rad inspekcija i nadzora nad tržištem uspostavljanjem ovog sistema.

2.9. Povećanje industrijske konkurentnosti BiH

OBRAZLOŽENJE: Da bi se povećala industrijska konkurentnost, a time i povećanje izvoza, potrebno je preduzeti niz aktivnosti u oblasti razvoja malih i srednjih poduzeća, industrijske politike i zaštite potrošača u BiH. Preduslovi su uspostaviti strateški i moderan zakonodavni okvir za oblast MSP i poduzetništva u BiH, razviti sustav koordinacije po SBA ("Small business Act"), npr. razvoj klastera u pojedinim sektorima. Usklađivanje industrijskih politika u BiH sa EU principima i kretanjima u regionu su od značaja za ispunjavanje uslova iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Također, to treba dovesti do povećanja stranih direktnih investicija, bez kojih je nezamisliv razvoj ekonomije u BiH.

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA DONOŠENJE MJERE: Parlamentarna skupština BiH, Vijeće ministara BiH i nadležne institucije entiteta.

NADLEŽNE INSTITUCIJE ZA SPROVOĐENJE MJERE: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, nadležna entitetska ministarstva.

ZAKONI I PROPISI KOJI SE ODOSE NA PREDLOŽENE MJERE: Osnov za uvođenje ove predložene mjere su čl. 92 i 93. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

CILJANOST UVOĐENJA MJERE: Povećanje konkurentnosti preduzeća u BiH i privlačenje finansijskih sredstava.

2.10. Donošenje potrebnih podzakonskih akata propisanih Zakonom o carinskoj politici u BiH

Novim Zakonom o carinskoj politici u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 58/15) – Stupio na snagu, nije još u primjeni, propisano je donošenje tri provedbena propisa:

1. provedbeni propis iz člana 4. tačka d) Zakona koji donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Upravnog odbora, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu zakona; (Provedbeni propis za provođenje Zakona o carinskoj politici u BiH);
2. provedbeni propis iz člana 208. Zakona kojeg također, donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Upravnog odbora u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona. (Provedbeni propis koji propisuje uslove i postupak za ostvarivanje prava na oslobađanja od plaćanja uvoznih dažbina);
3. Provedbeni propis iz člana 32., koji donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona. (Provedbeni propis kojim se propisuju uslovi za sticanje nepreferencijalnog porijekla robe, postupak za izdavanje dokaza o nepreferencijalnom porijeklu robe, način dokazivanja i dokumentacija kojom se potkrepljuje, metode administrativne saradnje, kao i postupak kontrole i nadzora).

EFEKTI: pojednostavljenje carinskih procedura, smanjenje troškova poslovanja, kraće vrijeme carinjenja, oslobađanje od plaćanja carine na opremu koja se ne proizvodi u Bosni i Hercegovini, koja se uvozi za novu ili proširenje postojeće proizvodnje, modernizaciju proizvodnje, uvođenje nove odnosno osavremenjenje postojeće proizvodne tehnologije, a kojom se obavlja neposredna proizvodna djelatnost.

NADLEŽNA INSTITUCIJA ZA DONOŠENJE Vijeće ministara BiH

NADLEŽNA INSTITUCIJA ZA SPROVOĐENJE za tačke 1. i 2. Uprava za indirektno oporezivanje BiH, za tačku 3. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH

PRIJEDLOG KAKO SE MJERA MOŽE PROVESTI Potrebno je da Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje predloži Vijeću ministara donošenje provedbenih propisa iz tačke 1. i 2., i da Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH predloži Vijeću ministara donošenje provedbenog propisa iz tačke 3. (Propis iz tačke 3. je u direktnoj vezi s propisom iz tačke 1., te ga nije moguće samostalno predložiti tj. donijeti, prije nego bude usvojen provedbeni propis za provođenje Zakon o carinskoj politici u BiH.)

3. MJERE I AKTIVNOSTI ČIJA JE REALIZACIJA U TOKU

3.1. Liberalizacija trgovine uslugama

Bosna i Hercegovina je potpuno liberalizovala trgovinu robama sa svim CEFTA Stranama. U 2014. godini su započeti pregovori za zaključivanje CEFTA Dodatnog protokola 4 o liberalizaciji trgovine uslugama i očekuje se da će se isti zaključiti do kraja 2016. godine. Potpisivanjem CEFTA Dodatnog protokola 4 postići će se regionalna otvorenost na bazi reciprociteta.

Prema podacima Centralne Banke BiH za 2014. godinu izvoz usluga iz Bosne i Hercegovine je četiri puta veći od uvoza, što ukazuje da bi moguće koristi BiH od liberalizacije usluga mogle dati značajnije rezultate nego što je slučaj sa liberalizacijom trgovine robama. Očekivane prednosti od liberalizacije usluga unutar CEFTA-e mogu biti povećanje izvoza usluga, priliv stranih investicija, povećanje trgovine unutar CEFTA-e koja može imati pozitivne efekte na razvoj ekonomije, povećanje zaposlenosti, povećanje životnog standarda i generalnog razvoja unutar Regiona.

Također, Bosna i Hercegovina je pokrenula aktivnosti vezane za izmjene i dopune ugovora o slobodnoj trgovini sa Republikom Turskom u oblasti trgovine uslugama.

3.2. Olakšavanje trgovine

Samo ukidanje/smanjenje carina nije dovoljno da se ostvari puni potencijal liberalizacije, prvenstveno zbog brojnih netarifnih barijera. Uklanjanje necarinskih barijera je prioritet za Bosnu i Hercegovinu fokusirajući se istovremeno na regionalnu trgovinu i trgovinu sa EU. Smanjenje trgovinskih barijera treba biti fokusirano na 3 glavna pravca: (i) smanjiti broj isprava koje prate izvoz i uvoz, (ii) unaprijediti procedure za izvoz i uvoz, (iii) uvesti upravljanje rizikom za poljoprivredne proizvode.

U tom cilju CEFTA strane su u 2015. godini započele pregovore o potpisivanju CEFTA Dodatnog protokola 5 o pojednostavljenju carinskih procedura u svim fazama carinjenja, elektronske razmjene podataka i međusobnom priznavanju AEO. Potpisivanje Dodatnog protokola 5 se očekuje do kraja 2016. godine.

3.3. Potpisivanje i implementacija Protokola o međusobnom priznavanju i prihvatanju dokumenata izdatih od strane akreditiranih laboratorija za robe predmetnog nadzora sa zemljama članicama CEFTA-e 2006

Cilj potpisivanja protokola je da se omogući promet za robe predmetnog nadzora (robe biljnog, životinjskog porijekla i mješovitog porijekla, vode, dijetalni proizvodi i suplementi) na način koji ne predstavlja ograničavanje međusobne trgovine uz zadržavanje propisanog

nivoa zaštite života i zdravlja ljudi, životinja i biljaka. Ovim bi se olakšao pristup tržištu i povećao obim trgovine.

Protokol se provodi na način da su Strane saglasne da njihove nadležne službe priznaju i prihvataju dokaze o ispunjenosti propisanih uslova za robe predmetnog nadzora, na osnovu izveštaja akreditiranih laboratorija koje se nalaze na listi laboratorija Bosne i Hercegovine i druge zemlje potpisnice.

Prijedlog ove mjere posebno se odnosi na zemlje CEFTA 2006 sa kojima BiH ima najveći obim trgovine. Sa Srbijom i Makedonijom su protokoli potpisani a uproceduri je Protokol o međusobnom priznavanju i prihvatanju dokumenata izdatih od strane akreditiranih laboratorija sa Crnom Gorom.

3.4. Protokol o izmjenama i dopunama Sporazuma o preferencijalnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Islamske Republike Iran

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine je, u skladu sa Zakonom o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora (*"Službeni glasnik BiH"*, br. 29/00 i 32/13), pokrenulo proceduru za zaključivanje Protokola o izmjenama i dopunama Sporazuma o preferencijalnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Islamske Republike Iran (Protokol).

Cilj revidiranja postojećih carinskih povlastica u Aneksu A i Aneksu B Sporazuma o preferencijalnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Islamske Republike Iran je da nove carinske povlastice budu odobrene za onu strukturu roba koja je u najboljem interesu dvije zemlje. Nadležne službe dvije zemlje intenzivirale su kontakte u cilju usaglašavanja i zaključivanja Protokola što je prije moguće.

Bosna i Hercegovina je zainteresovana za dalje unaprjeđenje ekonomskih i trgovinskih odnosa sa ovom velikom zemljom i ogromnim tržištem, a tome će doprinijeti i zaključivanje Protokola kako bi se određenim robama iz Bosne i Hercegovine omogućio povoljniji tretman na tržištu Irana i doprinijelo povećanju trgovinske razmjene dvije zemlje.

Produbljivanje ekonomskih odnosa dvije zemlje na način međusobnih ulaganja i zajedničkih investicija otvara prostor za proboj i na iransko tržište i, eventualno, na tržišta okolnih zemalja u tom regionu gdje Iran i iranska privreda zauzimaju poziciju, ako ne lidera onda poziciju, jednog od najznačajnijih partnera. Poslovni forum koji je održan u novembru 2015. godine u Teheranu pokazao je interes dviju poslovnih zajednica, između ostalih, i za takvu vrstu saradnje tako da se očekuju prijedlozi poslovnih subjekata, da u saradnji sa privrednim komorama, rade na realizaciji tih interesa.

3.5. Produbljivanje saradnje u oblasti poljoprivrede sa Ruskom Federacijom

Sektor poljoprivrede ocijenjen kao jedno od perspektivnih područja za dalji razvoj međusobne saradnje između dvije države.

Aktivnosti za povećanje izvoza poljoprivrednih proizvoda su već poduzete na način da je lista poljoprivrednih proizvoda s potencijalom za izvoz u Rusku Federaciju upućena nadležnim organima Ruske Federacije.

Radi odobravanja izvoza proizvoda životinjskog porijekla iz Bosne i Hercegovine na tržište Ruske Federacije ubrzale su se aktivnosti oko dolaska inspekcije nadležne službe Carinske unije Rusije, Bjelorusije i Kazahstana.

S obzirom da Bosna i Hercegovina ima potencijale za značajno povećanje obima izvoza voća i povrća u Rusku Federaciju, znatno više nego što je bio dosadašnji izvoz, u toku je provođenje procedure za potpisivanje Protokola za osiguranje fitosanitarnih zahtjeva između Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine i Federalne službe za veterinarski i fitosanitarni nadzor Ruske Federacije, prilikom međusobnih isporuka proizvoda visokog fitosanitarnog rizika i pokretanje aktivnosti putem koordinacije.